

**Diplomantka:** Bc. Lucie Krouzová

**Název diplomové práce:** Vývoj a současný stav digitalizace knihovních fondů v České republice a její klíčové otázky

**Vedoucí diplomové práce:** PhDr. Eva Bratková

**Návrh klasifikace:** Velmi dobře

V Praze, dne 20. 1. 2009

### **Hodnocení**

Předkládaná diplomová práce Bc. Lucie Krouzové patří do skupiny prací, které se zabývají digitalizací knihovních fondů v ČR. Diplomantka si téma navrhla na základě vlastního zájmu o danou problematiku - a též s ohledem na předcházející bakalářské studium knižní kultury v Plzni. K posílení svých znalostí absolvovala kurs digitalizace pořádaný NK ČR (2007). Cílem práce bylo podat přehled vývoje digitalizace knihovních fondů v ČR, analyzovat a zhodnotit její současný stav a definovat její klíčové otázky.

V rámci přípravy autorka provedla solidní bibliografickou přípravu, jak dokládá i závěrečný seznam použitých zdrojů čítající 74 položek, který je představen na s. 94-101. Záznamy jsou zpracovány kvalitně, způsob citování pramenů v celé práci je také bezproblémový, dodržen je mezinárodní standard. Jádro práce se opírá především o veřejně dostupné prameny k projektům digitalizace fondů knihoven v ČR (výzkumné či vývojové zprávy a publikovaná literatura, popř. také fungující systém zpřístupňování již digitalizovaných dokumentů), v menší míře o informace získané z rozhovorů s odborníky některých pracovišť. Hlavní metodou práce bylo přebírání dostupných zveřejněných znalostí o projektech digitalizace z různých písemných pramenů. Diplomantka zpracovávala téma s dostatečnou časovou rezervou, dílčí otázky pravidelně konzultovala s vedoucí práce.

Hlavní text diplomové práce je uspořádán do celkem 9 kapitol, přičemž poslední je věnována závěru. Jejich obsah v zásadě odpovídá zadaným úkolům, se strukturou souhlasím. Autorka postupovala při zpracování systematicky, problémem do jisté míry byl objektivní nedostatek informací (řešitelé v ČR až na výjimky málo publikují o svých projektech, v řadě případů dokonce chybí jakákoliv dokumentace na WWW), což se odráží v některých pasážích textu práce.

První kapitola je krátkým úvodem k vývoji digitalizace knihovních fondů v České republice. V druhé kapitole autorka popisuje postup zpracování práce a podává přehled dostupných zdrojů informací. Předkládá také zdůvodnění výběru projektů digitalizace v ČR. V rozsáhlejší třetí kapitole jsou předloženy popisy vybraných prvků a procesů digitalizace (podstata obrazu a jeho zpracování, datové formáty a vybrané metadatové specifikace). V dílčí podkapitole 3.4 je popsána další úspěšná metoda dlouhodobého uchování dokumentů (mimo digitalizaci), metoda ochranného mikrofilmování. Celá kapitola těží ze známých publikovaných prací českých odborníků, zejména A. Knolla, F. Vojtáška, J. Hutaře, Z. Uhlíře aj. Přebírané znalosti jsou pečlivě citovány. K této části nemám připomínek, stejně jako k obsahu kratší čtvrté kapitoly, která představuje dotační programy pro digitalizaci knihovních fondů v ČR.

Jádrem práce jsou kapitoly pátá až sedmá. Do kapitoly páté diplomantka vyčlenila popis nejúspěšnějších projektů či systémů v oblasti digitalizace - systém Manuscriptorium a systém Kramerius. Jde o stručnou prezentaci výsledků dlouhodobých projektů NK ČR, tedy „lídra“ digitalizace v České republice. V rozsáhlejší kapitole šesté autorka představuje další zajímavé programy a projekty digitalizace v ČR, jádro zahrnutých informací pochází z dokumentace

projektů. S výběrem projektů autorky souhlasím. Některé části jsou vhodně doprovázeny obrazovou dokumentací.

Zajímavé informace přináší sedmá kapitola. Diplomantka v ní představuje nový projekt potřebného celostátního registru digitalizovaných dokumentů RD.CZ, který by měl pomáhat řešit duplicitu digitalizace stejných dokumentů. Prototyp systému z dílny společnosti INCAD je doplněn obrázky fungování registrační databáze. Předposlední kapitola stručně představuje možnosti spolupráce v oblasti formujících se systémů pro zpřístupňování digitalizovaných materiálů v Evropě, blíže jsou popsány projekt digitální knihovny TEL a TEL-ME-MOR.

Práce je uzavřena závěrem sumarizačního a hodnotícího charakteru. Diplomová práce je po formální a stylistické stránce připravena na solidní úrovni, vyskytují se v ní však i některé gramatické nebo faktické chyby - jsou uvedeny na konci hodnocení.

Závěrem konstatuji, že práce L. Krouzové v zásadě splnila zadaný diplomový úkol. Práce má přehledový popisný charakter, autorka v ní prokázala solidní práci s prameny. Práci doporučuji k obhajobě jako celek a navrhuji ji klasifikovat jako **Velmi dobrou**.

E.Bratková, v.r.



Překlepy a chyby:

- s. 9 odst. druhý, první věta, chybí čárka v souvětí za slovem „vším“
- s. 17 část 3.1.1., předposlední věta, chyba ve slovesném tvaru „využit“, má být asi „využito“
- s. 21 předposlední řádka strany odzdola, chyba ve slovesném tvaru „charakterizující“, má být asi „charakterizují“
- s. 22 odst. první, poslední věta (souvětí) je přetížené, lépe by bylo rozdělit souvětí na dvě věty
- s. 22 odst. druhý, první věta, chybný pád slova „definicí“, má být „definic“
- s. 23 druhý řádek shora, zájmeno „je“ do vedlejší věty nepatří
- s. 23 odst. první, třetí věta, slovo „element“ v SGML je spíše anglicismem, nicméně by bylo potřeba sladit ho se slovem „prvek“, který se vyskytuje v jiných částech textu (například v pasáži o MODS aj.) - vzdor citaci A. Knolla
- s. 23 chybí správné mezerování v prvním a posledním odstavci mezi slovy (obsah.V SGML; text,ale; např.obsah); též na s. 48 (M.Bartoška)
- s. 24 odst. první, třetí řádek shora, překlep ve slově „pimárně“
- s. 26 hlavička 3.3.5 je v angličtině na rozdíl od jiných; v této části je nekorektně uvedeno jméno Úřadu pro standard MARC Kongresové knihovny (jde o její podřízenou jednotku)
- s. 32 odst. druhý, druhá věta, chyba v pádu slova „bází“
- s. 75-76 enumerace položek je částečně bez a částečně s tečkami na koncích
- s. 79 odst. druhý, třetí věta, chybí čárka v souvětí za slovem „VISK“
- s. 85 odst. druhý, první věta, chybí pevná mezera v procentech „85%“
- s. 85 odst. poslední, druhá věta, protokol je nekorektně pojmenován, má být OAI-PMH